

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ Β΄ ΕΚΔΟΣΗΣ.....	11
ΠΡΟΛΟΓΟΣ Α΄ ΕΚΔΟΣΗΣ	13
ΑΝΤΙ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 • ΓΕΝΙΚΑ.....	31
Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΕΜΒΟΛΙΩΝ - ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ	31
ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΖΟΝΤΑΣ ΕΝΑ ΕΜΒΟΛΙΟ.....	97
ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΕΜΒΟΛΙΩΝ	100
ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΩΝ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΩΝ	102
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΜΒΟΛΙΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ.....	105
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 • ΑΝΟΣΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΕΜΒΟΛΙΑ.....	111
ΓΕΝΙΚΑ	111
Ανοσιακοί ιστοί	114
Έμφυτη, μη ειδική ανοσία	116
Ειδική ανοσία	119
Αντισώματα	125
Μηχανισμοί ανοσίας και εμβόλια	128
ΣΧΕΣΗ ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΜΒΟΛΙΩΝ.....	134
ΑΝΟΣΟΠΟΙΗΣΗ ΣΕ ΑΤΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ.....	136
ΑΝΟΣΟΕΝΙΣΧΥΤΙΚΑ	140
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΜΒΟΛΙΩΝ	146
ΑΠΟΤΥΧΙΑ ΕΜΒΟΛΙΩΝ	148
ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΟΣΟΠΟΙΗΣΗ	149

ΦΥΣΙΚΗ ΛΟΙΜΩΞΗ ή ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΣ;.....	151
ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ ΣΕ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΥΣ.....	154
ΕΜΒΟΛΙΑ - ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ.....	156
ΜΗ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΜΒΟΛΙΩΝ.....	160
ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ.....	164
ΑΝΟΣΙΑ ΒΛΕΝΝΟΓΟΝΩΝ.....	166
ΕΜΦΥΤΗ ΑΝΟΣΙΑ ΚΑΙ ΜΝΗΜΗ.....	171
ΑΝΟΣΟΓΗΡΑΝΣΗ.....	174
ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΚΟ ΧΡΕΟΣ.....	175
ΕΠΙΓΕΝΕΤΙΚΗ.....	178
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 • ΤΥΠΟΙ ΕΜΒΟΛΙΩΝ.....	191
ΓΕΝΙΚΑ.....	191
ΖΩΝΤΑ ΕΞΑΣΘΕΝΗΜΕΝΑ ΕΜΒΟΛΙΑ.....	195
ΑΔΡΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ (ΝΕΚΡΑ) ΕΜΒΟΛΙΑ.....	198
ΤΜΗΜΑΤΙΚΑ ΕΜΒΟΛΙΑ.....	201
ΤΟΞΟΕΙΔΗ.....	203
ΠΟΛΥΣΑΚΧΑΡΙΔΙΚΑ (απλά/συζευγμένα) ΕΜΒΟΛΙΑ.....	205
ΑΝΑΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΑ ΕΜΒΟΛΙΑ.....	211
Τμηματικά.....	211
Ιικοί φορείς.....	213
ΕΜΒΟΛΙΑ ΑΠΟ ΝΟΥΚΛΕΪΝΙΚΑ ΟΞΕΑ (DNA/RNA ΕΜΒΟΛΙΑ).....	217
Βασικά στοιχεία για τα πυρηνικά οξέα και τη λειτουργία τους.....	217
Νουκλεϊνικά εμβόλια.....	220
DNA εμβόλια.....	220
RNA εμβόλια.....	222
ΕΜΒΟΛΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ	
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΜΒΟΛΙΩΝ (ΑΜΑΕ).....	226
ΣΩΜΑΤΙΔΙΑ ΔΙΚΗΝ ΙΟΥ (VIRUS LIKE PARTICLES - VLPS).....	229
ΕΜΒΟΛΙΑ ΑΠΟ ΚΥΣΤΙΔΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΜΕΜΒΡΑΝΗΣ (ΟΜV).....	231

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 • ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΩΝ	237
ΓΕΝΙΚΑ	237
ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΜΒΟΛΙΟΥ	240
ΟΔΟΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΕΣΗ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΩΝ	242
ΕΝΑΛΛΑΞΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΜΒΟΛΙΩΝ	248
ΧΡΟΝΟΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΣΟΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΔΟΣΕΩΝ.....	250
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΟΝΟΥ	260
ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟ	264
ΣΤΟΧΟΙ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΩΝ	264
ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΨΥΧΡΗ ΑΛΥΣΙΔΑ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΜΒΟΛΙΩΝ.....	265
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΕΩΣ ΕΜΒΟΛΙΟΥ	270
ΛΑΘΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΥΣ	271
COVID-19. Τα 10 κυριότερα λάθη κατά την χορήγηση του εμβολίου	280
ΣΩΣΤΑ ΕΦΟΔΙΑΣΜΕΝΟ ΙΑΤΡΕΙΟ	282
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΧΟΥ ΕΜΒΟΛΙΩΝ	283
ΒΑΣΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΝΟΣΟΠΟΙΗΣΗΣ (που πρέπει να θυμάσθε).....	285
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 • ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΜΒΟΛΙΩΝ	289
ΑΣΦΑΛΕΙΑ	291
ΑΝΕΠΙΘΥΜΗΤΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	296
ΑΜΕΣΕΣ ή ΕΓΓΥΣ ΤΗΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΡΓΙΚΕΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΑ ΕΜΒΟΛΙΑ	313
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΜΕ ΥΠΟΝΟΙΑ ΑΛΛΕΡΓΙΑΣ ΣΕ ΕΜΒΟΛΙΟ	323
ΑΛΛΕΡΓΙΑ ΣΤΟ ΑΥΓΟ	324
ΑΝΤΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΦΥΛΑΞΕΙΣ	327
ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΙ.....	342
ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΤΟΝΤΑΙ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΕΝΟΣ ΕΜΒΟΛΙΟΥ	346
ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ - ΠΡΑΚΤΙΚΑ.....	349
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 • ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΑ ΕΜΒΟΛΙΑ	353

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 • ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΜΒΟΛΙΑ	361
ΑΔΕΝΟΪΟΣ.....	361
ΑΙΜΟΦΙΛΟΣ ΙΝΦΛΟΥΕΝΤΖΑΣ.....	363
ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΣ ΣΥΓΚΥΤΙΑΚΟΣ ΙΟΣ (RSV)	369
ΑΝΕΜΕΥΛΟΓΙΑ - ΕΡΠΗΤΑΣ ΖΩΣΤΗΡΑΣ	375
ΑΝΘΡΑΚΑΣ.....	389
ΓΡΙΠΗ	392
ΔΑΓΚΕΙΟΣ ΠΥΡΕΤΟΣ	403
ΔΙΦΘΕΡΙΤΙΔΑ - ΤΕΤΑΝΟΣ - ΚΟΚΚΥΤΗΣ.....	408
ΕΓΚΕΦΑΛΙΤΙΔΑ ΑΠΟ ΔΗΓΜΑ ΚΡΟΤΩΝΟΣ	433
ΕΛΟΝΟΣΙΑ	437
ΕΥΛΟΓΙΑ - Μροχ (πρώην ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΙΘΗΚΩΝ).....	439
ΗΠΑΤΙΤΙΔΑ Α.....	445
ΗΠΑΤΙΤΙΔΑ Β.....	451
ΗΠΑΤΙΤΙΔΑ Ε	467
ΙΑΠΩΝΙΚΗ ΕΓΚΕΦΑΛΙΤΙΔΑ	469
ΙΛΑΡΑ-ΠΑΡΩΤΙΤΙΔΑ-ΕΡΥΘΡΑ	474
ΙΟΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΘΗΛΩΜΑΤΩΝ.....	486
ΚΙΤΡΙΝΟΣ ΠΥΡΕΤΟΣ	501
ΛΥΣΣΑ	507
ΜΗΝΙΓΓΙΤΙΔΟΚΟΚΚΙΚΗ ΝΟΣΟΣ.....	514
ΝΟΣΟΣ ΣΙΚΟΥΝΓΟΥΝΥΑ.....	526
ΝΟΣΟΣ ΑΠΟ ΕΒΟΛΑ VIRUS.....	528
ΠΝΕΥΜΟΝΙΟΚΟΚΚΙΚΗ ΛΟΙΜΩΞΗ.....	531
ΠΟΛΙΟΜΥΕΛΙΤΙΔΑ	551
ΡΟΤΑΪΟΣ.....	559
ΤΥΦΟΕΙΔΗΣ ΠΥΡΕΤΟΣ	568
ΦΥΜΑΤΙΩΣΗ	573
ΧΟΛΕΡΑ	580

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 • ΝΟΣΟΣ ΑΠΟ SARS-CoV-2	587
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 • ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΙ ΣΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	629
ΑΝΟΣΟΚΑΤΑΣΤΟΛΗ.....	629
ΠΡΟΩΡΑ	659
ΛΗΨΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΙΜΑΤΟΣ ή ΑΝΟΣΟΣΦΑΙΡΙΝΗΣ.....	666
ΕΜΒΟΛΙΑ ΚΑΙ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ	669
ΑΣΠΛΗΝΙΑ (ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ή ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ)	671
ΛΗΨΗ ΑΝΤΙΜΙΚΡΟΒΙΑΚΩΝ.....	674
ΕΚΘΕΣΗ ΣΕ ΛΟΙΜΩΞΗ.....	675
ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΧΡΟΝΙΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ.....	683
ΠΑΙΔΙΑ ΓΙΑ ΥΙΟΘΕΣΙΑ	688
ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΕΠΙΘΥΜΗΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΣΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟ	689
ΑΤΟΜΙΚΟ ή ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΣΠΑΣΜΩΝ	691
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΕ ΤΟΜΕΙΣ ΥΓΕΙΑΣ	691
ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΑ (ΟΞΕΑ) ΝΟΣΗΜΑΤΑ	696
ΤΑΞΙΔΙΩΤΕΣ (ΣΕ ΕΚΤΟΣ ΧΩΡΑΣ ΤΑΞΙΔΙΑ)	698
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΛΛΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	707
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 • ΕΜΒΟΛΙΑΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΜΗΤΕΡΑ	713
ΚΥΗΣΗ	713
ΛΟΙΜΩΞΗ ΑΠΟ ΚΟΡΩΝΟΪΟ (SARS-COV-2).....	736
ΜΡΟΧ (ΠΡΩΗΝ ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΙΘΗΚΩΝ)	745
ΘΗΛΑΣΜΟΣ	755
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11 • ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΙ ΕΝΗΛΙΚΩΝ	767
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12 • ΕΜΒΟΛΙΑ ΓΙΑ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΣ ΜΕΤΑΔΙΔΟΜΕΝΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ	793
Εμβόλια σε χρήση	794
Εμβόλια σε έρευνα.....	798

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13 • ΕΜΒΟΛΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ	815
Ανοσοθεραπεία.....	818
Εμβόλια	822
Εμβόλια προφυλακτικά για τον καρκίνο	823
Εμβόλια θεραπευτικά για τον καρκίνο	825
Κυκλοφορούντα εμβόλια	828
Έρευνα για νέα αντικαρκινικά εμβόλια	831
Μελλοντικές τάσεις και προοπτικές	837
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14 • ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΑΝΟΣΟΠΟΙΗΣΗ	841
ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΝΟΣΟΣΦΑΙΡΙΝΗ.....	847
ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΟΣΟΣΦΑΙΡΙΝΕΣ.....	849
ΕΝΔΟΦΛΕΒΙΑ ΑΝΟΣΟΣΦΑΙΡΙΝΗ (IVIG).....	853
ΜΟΝΟΚΛΩΝΙΚΑ ΑΝΤΙΣΩΜΑΤΑ.....	856
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15 • Η ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΗ ΤΩΝ ΕΜΒΟΛΙΩΝ	867
ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΙ: ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟΙ;	867
ΑΝΤΙΕΜΒΟΛΙΑΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ	882
ΕΜΒΟΛΙΑ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ	898
ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΒΟΛΙΑ	904
ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΑΡΝΗΣΗ ΤΟΥΣ: ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΓΙΑΤΡΟΥ ΜΕ ΓΟΝΕΙΣ....	913
ΕΜΒΟΛΙΑ: ΑΠΟΡΙΕΣ, ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ, ΠΑΡΑΝΟΗΣΕΙΣ, ΜΥΘΟΙ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	922
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16 • ΕΜΒΟΛΙΑΣΤΙΚΑ ΣΧΗΜΑΤΑ	935
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17 • ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝ	947
ΜΙΚΡΟΒΙΑΚΗ ΑΝΤΟΧΗ: ΓΙΑΤΙ ΣΤΑ ΑΝΤΙΒΙΟΤΙΚΑ ΚΑΙ ΟΧΙ ΣΤΑ ΕΜΒΟΛΙΑ;...	947
Η ΠΡΟΣΩΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΤΑ ΕΜΒΟΛΙΑ	951
ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ	955

ΕΠΙΛΟΓΟΣ	959
ΕΝ ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΙ	961
ΓΕΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	963
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	991
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	997
ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΩΝ	1041